

Výběr vzdělávacího obsahu - dějepis

(Julínek a kol. s. 100-123)

(Labischová s. 43)

Objektivní disproporce mezi:

množstvím a náročností látky a možnostmi žáků

Řešení:

výběr učiva a jeho didaktizace

2 tendence :

„pesimistická“:

Vědní obsah historie
není žáky zvládnutelný

„optimistická“:

Pochopení současnosti (= výsledku
historického vývoje) je
zvládnutelné, jen prostřednictvím
kontinuální chronologie

Obě tendence byly rozpracovány do
celkem **čtyř teorií** a v konkrétních
zemích se podle nich vyučuje dějepis

„pesimistické“

teorie: liberální a
paradigmatická

Teorie: liberální

Rozšíření: = zejména anglosaské země,
tj. VB (a země Commonwealthu), význ. i
USA

Charakteristika: = zájem žáka
usměrněný učitelem

Klady a zápory:

- neumožňuje relativně ucelený obraz
hist. vývoje

+ hluboká znalost dílčího tématu

+ rozsáhlý prostor pro aktivitu a
samostatnost žáka

Teorie: paradigmatická

Rozšíření: většinou západní kontinentální
Evropa (Německo, Rakousko, Francie
apod.)

Charakteristika: vytipovaná
paradigmata (vzory),

Klady a zápory:

- také pomíjí chronologic. soustavnost =
i když komplexnější poznatková
struktura

+ hlubší znalost dílčího tématu

+ prostor pro kreativitu a samostatnost

„**optimistické**“ teorie:
základního učiva a
systémově strukturní

Teorie: základního učiva

Rozšíření: - tradičně české země a obvykle státy bývalého východního bloku

Charakteristika:

- posláním dějepisu - odhalovat nosné tendence vývoje

Zákl. úkol: odlišení kmenového učiva od doplňujícího

Klady a zápory:

- + relativně kontinuální obraz vývoje
- nedostatek času na hlubší rozbor a kreativitu žáků

Teorie: systémově strukturní

Charakteristika:

úzké sepětí se systémem a strukturou historické vědy,

poznání struktury = nejúčinnější způsob pochopení

+ vytváření sítě modelových situací a analogií (italský fašismus x německý nacismus)